

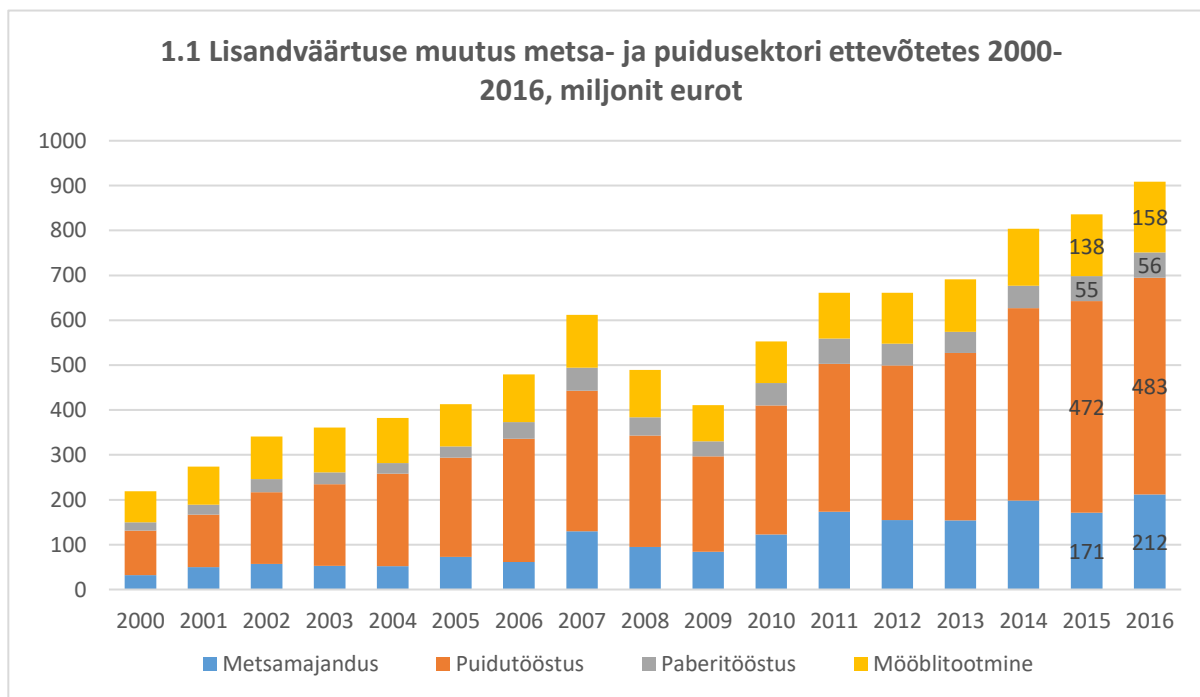
Metsa- ja puidutööstus 2017

Lühiülevaade

1. Metsa- ja puidusektori osakaal Eesti majanduses

2016. aasta statistika andmetel moodustab metsa- ja puidusektori (sh metsamajandus, puidu-, paberi- ja mööblitööstus) **lisandväärtus kogu lisandväärtusest 7,1%**. Puidu- paberi- ja mööblitööstuse **osakaal töötleva tööstuse lisandväärtuses on 24 %**. Metsa- ja puidutööstuse lisandväärtus kokku

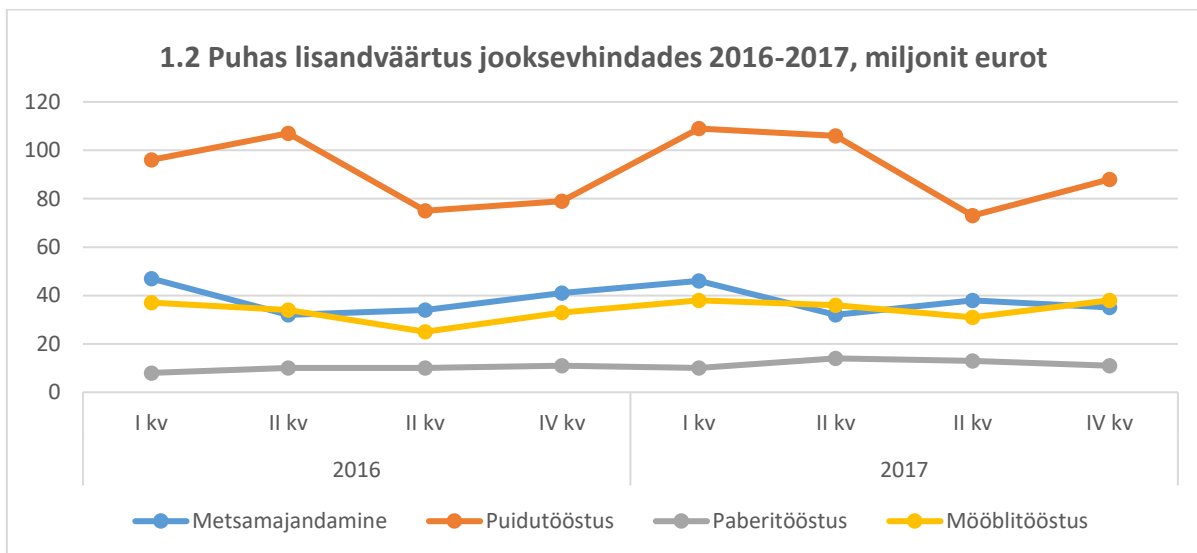
kasvas 2016. aastal +8,7%, mis on väiksem kui Eesti majanduses tervikuna (12%) ja suurem kui töötleva tööstuse keskmine (6%). Ettevõtete kogu müügitulu sektoris (puidu- ja paberitööstus, mööblitootmine ning metsamajandus) oli 2016. a jooksevhindades 3,3 miljardit €.

Allikas: Statistikaamet

2017. aasta esialgetel andmetel jätkas puhas lisandväärtus jooksevhindades metsa- ja puidutööstuse kokkuvõttes kasvu, **+6% võrreldes 2016. aasta samade andmetega**. Olulisim lisandväärtuse tõus oli paberitööstuses +23% ja mööblitööstuses

+11%. Puidutööstuse lisandväärtus kasvas 2017. aasta kvartalite lõikes võrreldes 2016. aastaga +6%. Metsamajanduse lisandväärtus langes aga -2%. **2017. aasta lisandväärtuse täpsustatud andmed avaldab Statistikaamet 2018. aastal.**

Allikas: Statistikaamet

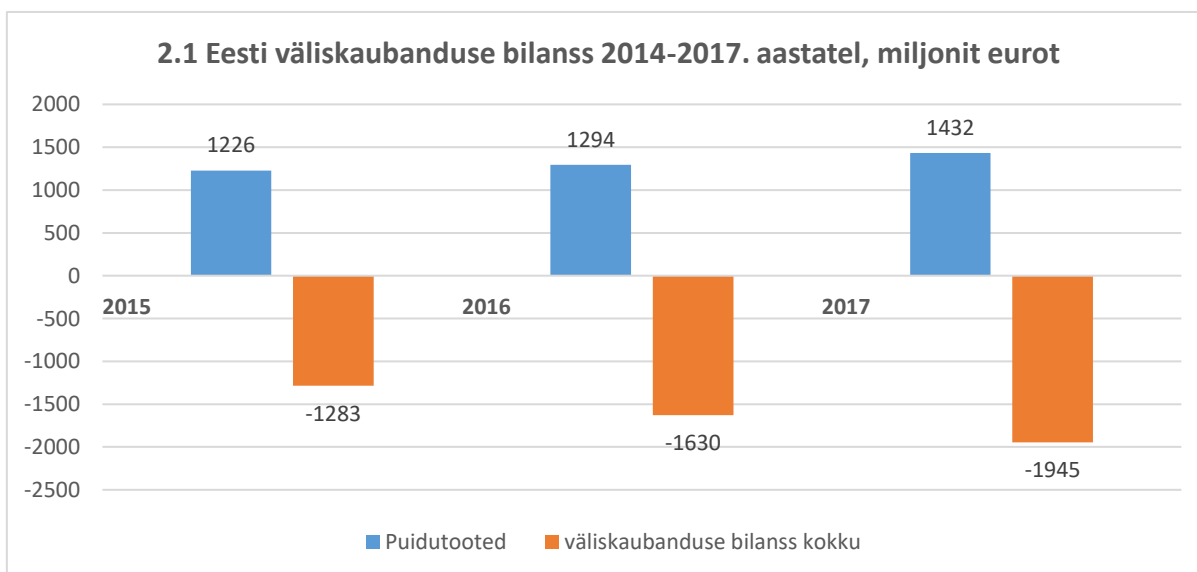
Edasist summaarse lisandväärtuse kasvu võib prognoosida ka järgnevatel aastatel. Seda tänu suurtele investeeringutele, mille tulemusena tooted liiguvad väärtusahelas ülespoole, suureneb tootmise efektiivsus ja kasvab tootmiskaht. Puidusektori arengupotentsiaal on oluline nurgakivi kestlikuks majanduskasvuks. Puittoodete tootmine annab võimaluse taastaval ressursil

põhinevate materjalitehnoloogiate arenguks. Eestis paiknev kohalik ressurss vähendab puidutööstuse toormeriski võrreldes tööstusharudega, mis baseeruvad importtoormel. Seda aga vaid juhul kui meie metsakasutuse regulatsioonid on orienteeritud metsade kestlikule ja vastutustundlikule majandamisele.

2. Puittoodete väliskaubandus

Puidupõhised tooted on Eestile üks olulisim väliskaubanduse bilansi tasakaalustav kaubagrupp. Puittoodete eksport ületab importi **3 korda** ning väliskaubanduse saldo on olnud läbi aegade tugevalt positiivne. 2017.

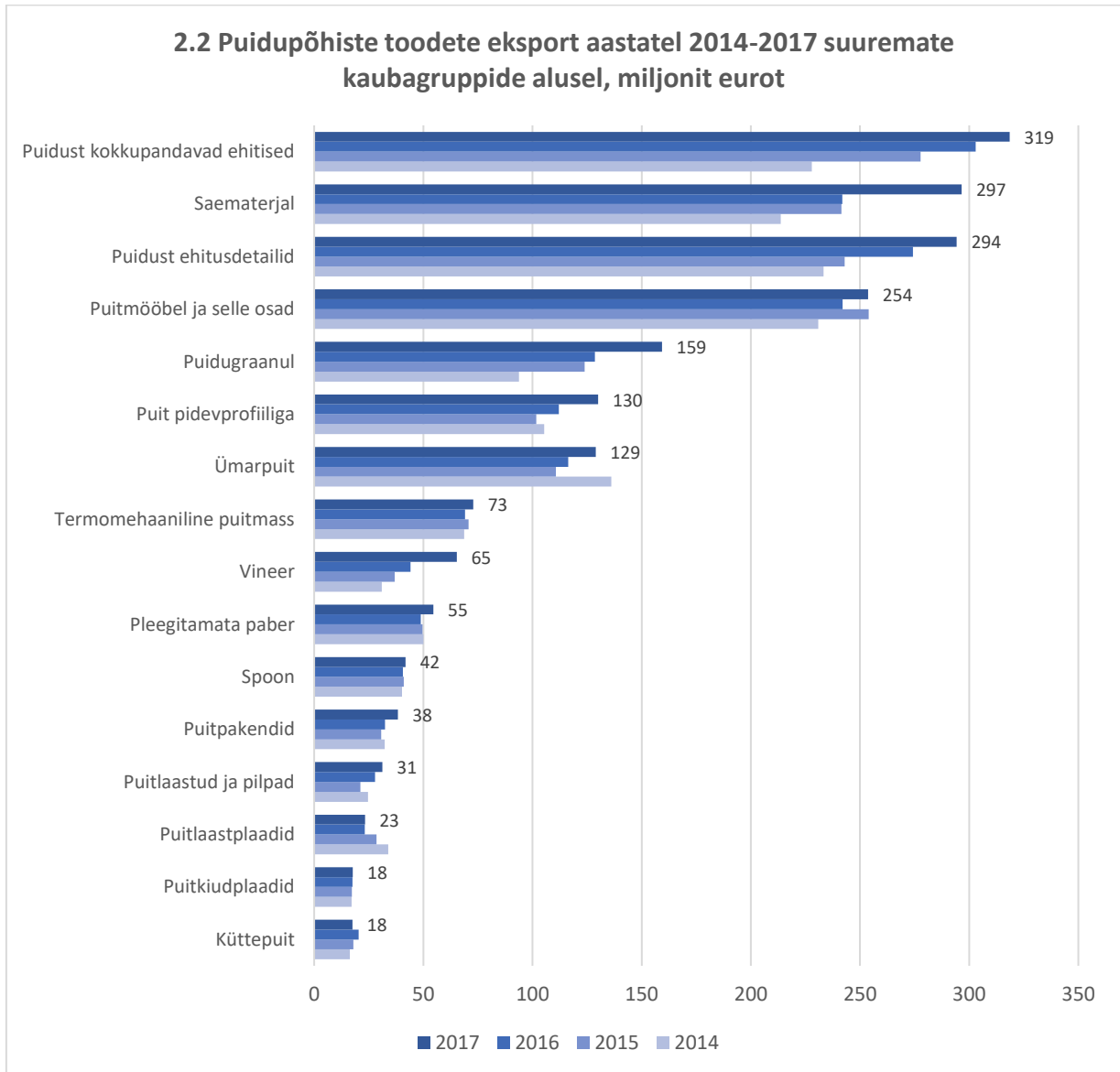
aastal oli puittoodete väliskaubanduse saldo **+1,4 miljardit eurot** ekspordi kasuks ning võrreldes 2016. aastaga **kasvas** puittoodete eksport **10,7%**.

Allikas: Statistikaamet

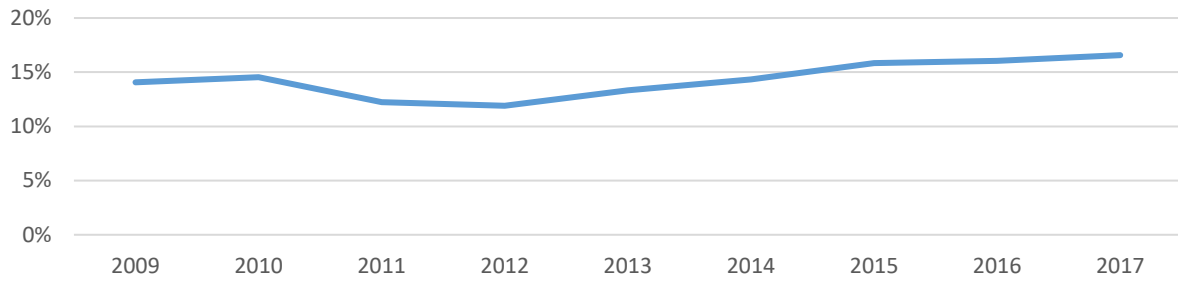
Puittoodete ekspordimahus on ülekaalus suurema lisandväärtusega tooted nagu puidust kokku pandavad majad, saematerjal, puidust ehitusdetailid, puitmööbel ja selle osad. Viimaste aastate võrdluses saab välja tuua, et iga-aastane oluline ekspordimahu kasv on Puidust kokkupandavate ehitiste ja puidust ehitusdetailide tootegrupis. 2017.

aasta suurim ekspordimahu kasv toimus aga saematerjali (23%) ja graanuli (24%) tootegrupis. Eksport on olnud peale 2008-2009. aasta majanduslangust kasvav ning 2016. aastal eksporditi kokku rohkem kui **2,1 miljardi euro** väärtuses puidupõhiseid tooteid. Kogu Eesti kaupade ekspordist moodustas see **17%**.

Allikas: Statistikaamet

2.3 Puittoodete ekspordi osakaalu muutus kogu ekspordist, väärtuse järgi 2009-2017, %

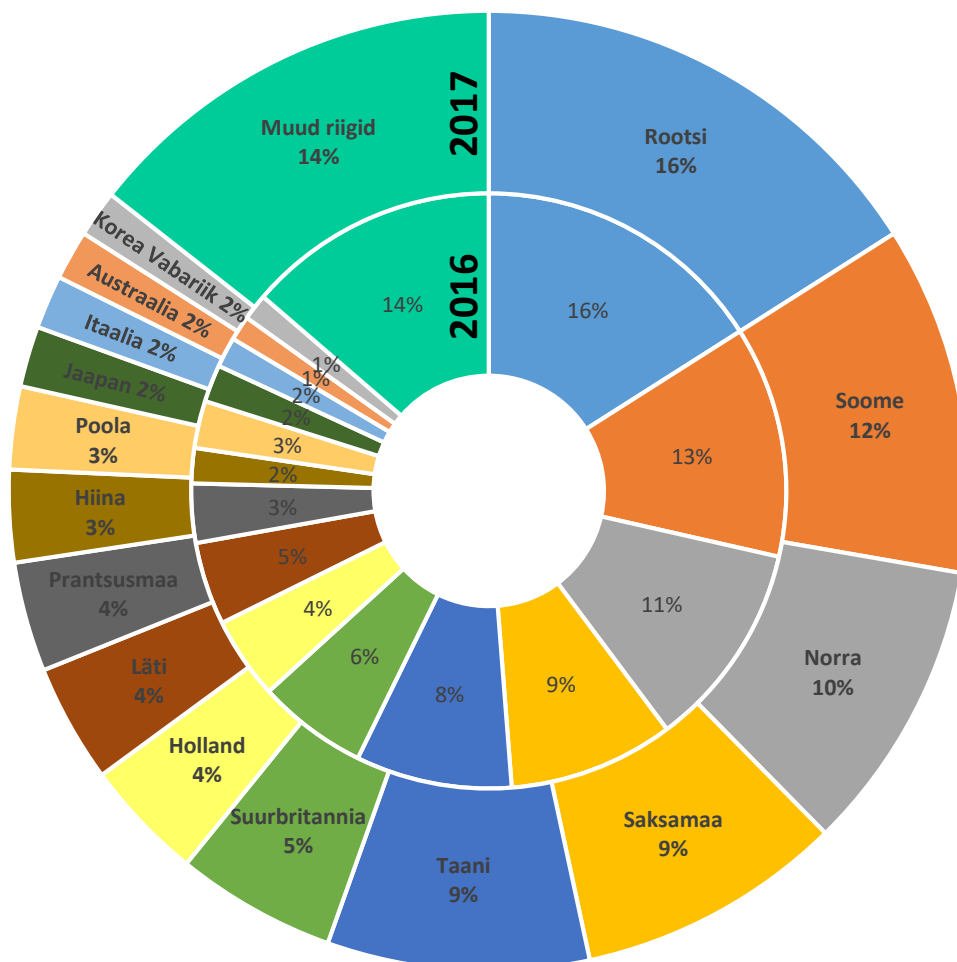

Allikas: Statistikaamet

Skandinaavia riigid ja Soome on jätkuvalt Eesti puittoodete peamine **ekspordi** partner. 2016. aastal eksporditi Skandinaavia riikidesse kokku **40%** ekspordi koguväärtusest. Neljateistkümnesse peamisesse ekspordi sihtriiki eksporditakse kokku **85%** kogu

ekspordi väärtusest ning üle **2/3** kogu ekspordi väärtusest eksporditakse Euroopa Liidu riikidesse. Võrreldes 2015. aastaga on veelgi suurenenud Rootsi ja Soome ekspordi osakaal ning väiksematest sihtriikidest on Ekspordi mahud Hollandisse kasvavas trendis.

2.4 Eesti puidutoodete peamised ekspordi sihtriigid 2016-2017 aastatel, ekspordi väärtuse alusel

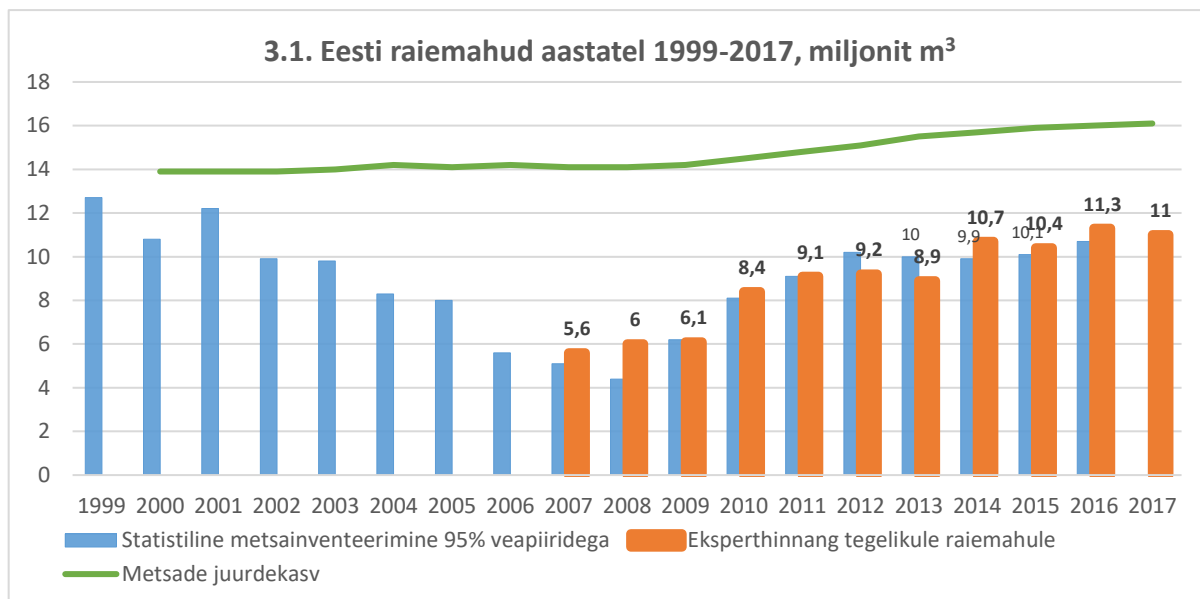

Allikas: Statistikaamet

3. Metsakasutuse maht

Keskonnaagentuuri eksperthinnangul oli **2017.** aasta raiemaht **11 miljonit m³**, mis on 3% väiksem, kui 2016. aastal. **Raiemahu eksperthinnangu** arvutab Keskonnaagentuur iga-aastaselt möödunud aasta kohta kasutades satelliitpiltide, RMK, metsateatiste ja Eesti statistilise metsainventuuri (SMI) andmeid. SMI meetodika alusel arvutatakse raiemaht vähemalt 1,5 aastase hilinemisega.

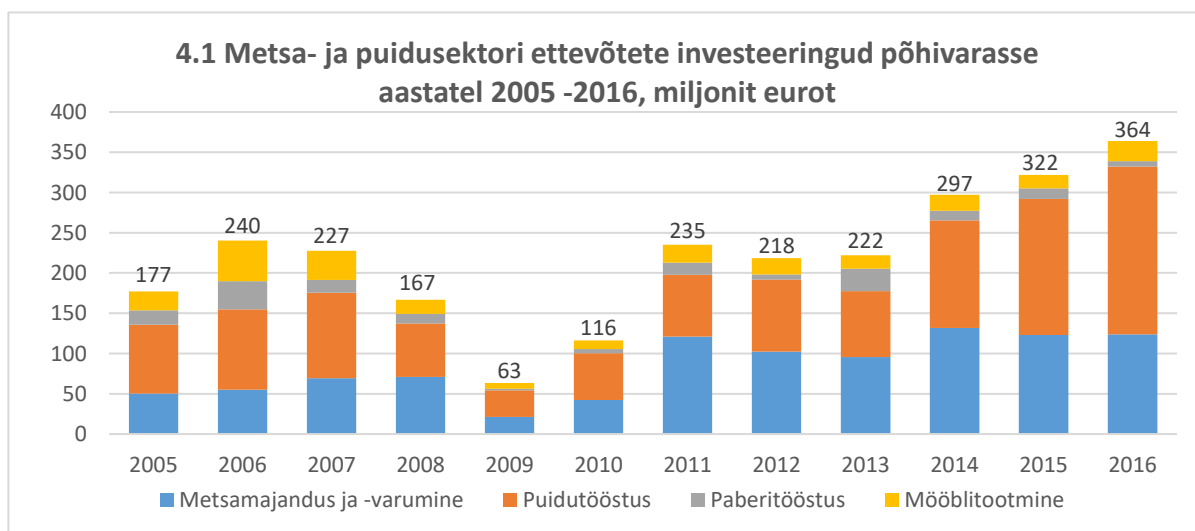
Metsanduse Arengukava 2020 järgsele raiehinnangule, 12-15 miljonit m³ aastas, jääb aga tänane raiemaht siiski alla. Viimase kümnendi jooksul pole raiemaht kordagi jõudnud ka metsade aastase **juurdekasvu** mahuni, mis 2017. aasta SMI järgi oli **16 miljonit m³**.

Allikas: Keskonnaagentuur

4. Investeeringud sektoris

Statistikaameti andmetel **kasvasid 2016. aastal** investeeringud metsa- ja puidusektoris ligikaudu **13%**.

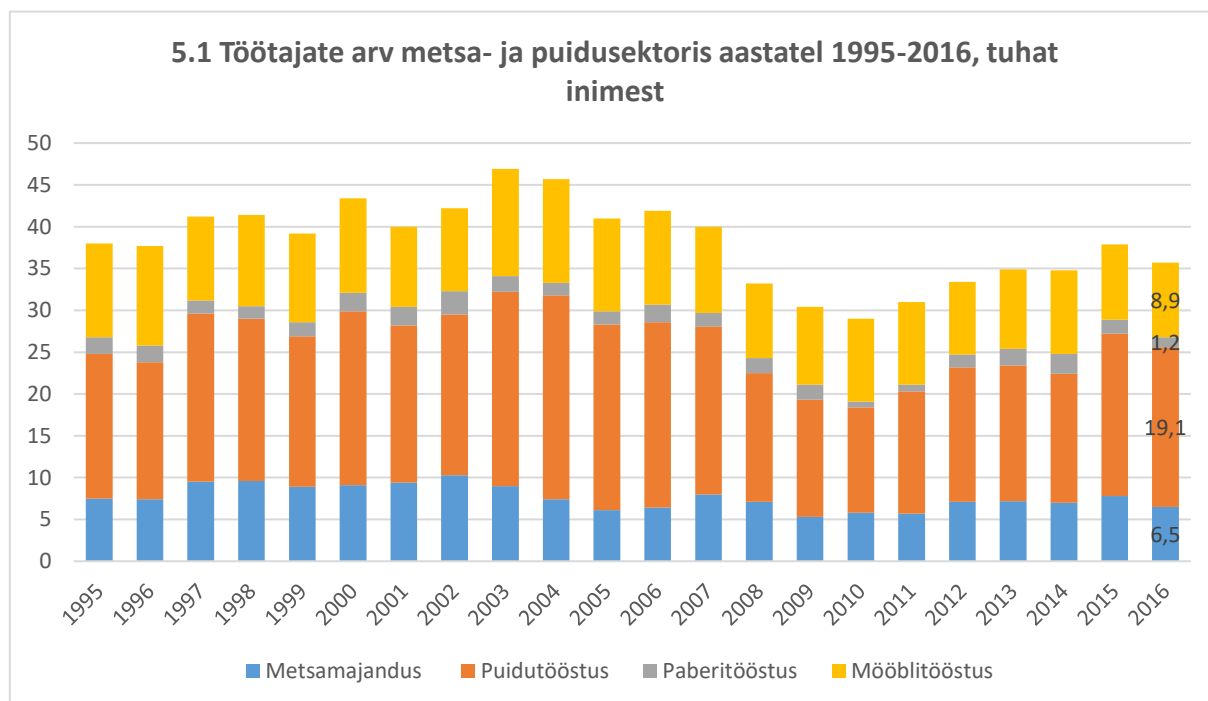

Allikas: Statistikaamet / EMPL

5. Töökohad ja haridus

2017. aastal oli metsa- ja puidusektoris **tööga hõivatuid** ligikaudu **34 000**, mida on 5% võrra vähem, kui 2016. aastal. Hõivatute arv on enim vähenenud paberitööstuses ja metsamajanduses. Tootmise efektiivsuse tõus, automatiseerimine ning üldised ühiskondlikud trendid mõjutavad metsa- ja puidutööstuse hõivatute arvu. Pikemas vaates langes hõivatute arv oluliselt majanduskriisi aastatel.

Pärast kriisi see küll taastus kuid jäi majanduskriisi eelse ajaga võrreldes madalamale tasemele ka vaatamata suurtele investeeringutele ja arengule sektoris. Puidutööstus on töötlevas tööstuses tervikuna üks suurimatest tööandjatest ning **kogu hõivatute arvust** moodustab metsa- ja puidutööstus **5%**.

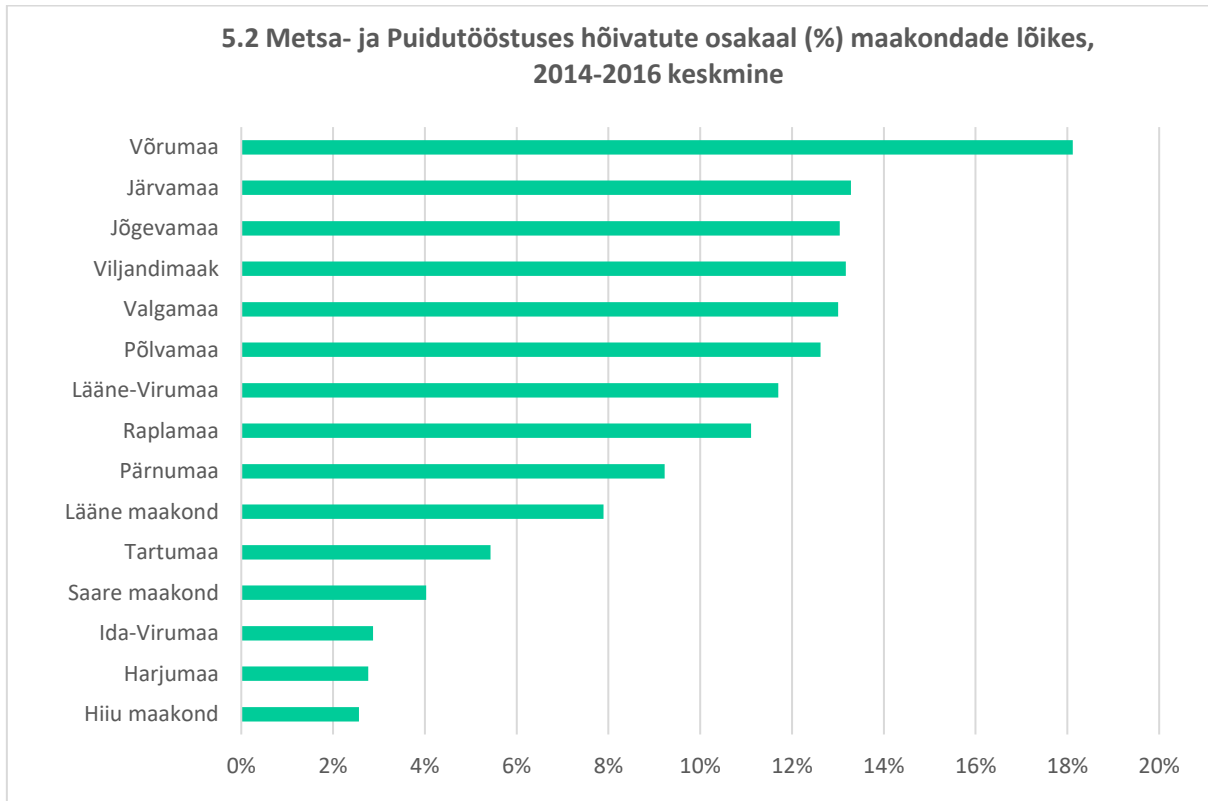

Allikas: Statistikaamet

Metsa- ja Puidutööstus on oluline tööandja Eesti maapiirkondades. Suurim osakaal kõikidest hõivatutest on Võru maakonnas, kus otseselt metsa- ja puidutööstuse ettevõtetes

töötab 18% kõigist hõivatutest. Lisaks otseselt sektoris hõivatutele annab metsa- ja puidutööstus kaudselt maapiirkondades tööd oluliselt rohkematele inimestele.

5.2 Metsa- ja Puidutööstuses hõivatute osakaal (%) maakondade lõikes, 2014-2016 keskmine

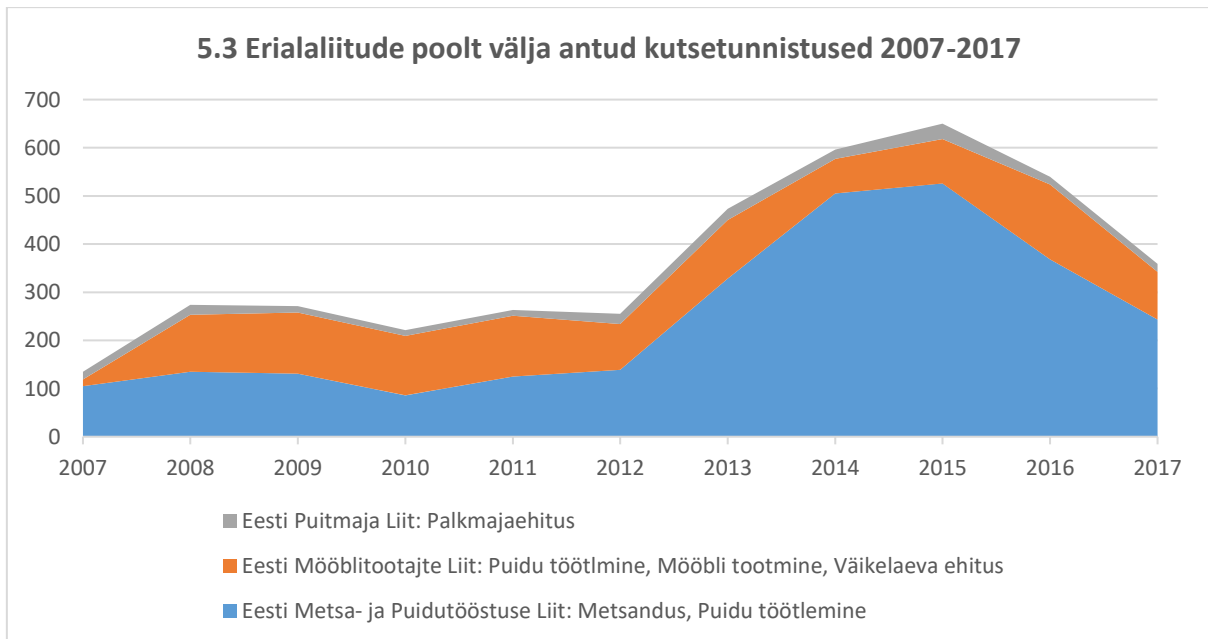

Allikas: Statistikaamet

Metsa- ja puidutööstuse sektoris nagu ka mitmetes muudes Eesti tegevusvaldkondades on kvalifitseeritud tööjõu vajadus suurem kui pakkumine. Eesti olulisemad metsa- ja puidutööstuse erialaliidud on ühtlasi ka kutse andjad. **Kutsesüsteem** on osa Eesti

kvalifikatsioonisüsteemist, mis seab haridussüsteemi tööturuga ning aitab kaasa elukestvale õppele ja tööalase kompetentsuse arendamisele. Ülevaate koostamise hetkel on metsa- ja puidutööstuse valdkonnas **kehtivaid kutsetunnistusi kokku 4001**.

5.3 Erialaliitude poolt välja antud kutsetunnistused 2007-2017

Allikas: Kutsekoda

Eestis pakub metsanduse alast kutseharidust peamiselt **Luu Metsanduskool**, metsanduse alast kõrgharidust ja puidutehnoloogia rakenduskõrgharidust **Eesti Maaülikool** ning

puidu kui materjali kõrgharidust **Tallinna Tehnikaülikool**. Lisaks saab puidutöötlemise valdkonna kutseharidusi omandada mitmes **Eesti kutseõppeasutuses**.

5.4 Kutse- ja kõrgkoolide lõpetajate statistika 2017. aastal

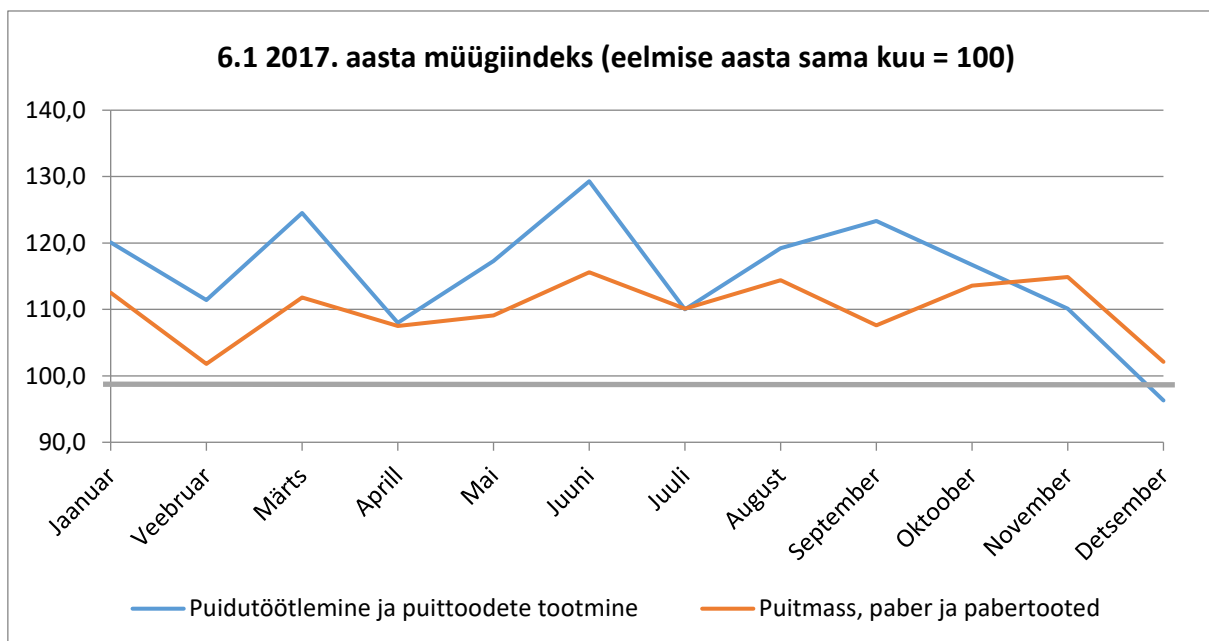
Kutseharidus			
Metsandus	111		
Puidu- ja mööblitootmine	441		
Ehitus (palkmaja ehitajad, ehituspusepad)	81		
Kõrgharidus			
Valdkond	Bakalaureus	Magister	Doktor
EMÜ, Metsandus	22	16	6
TTÜ, Materjalitehnoloogia	9	8	-

Allikas: Haridusministeerium, TTÜ puidu õppetool.

6. Ettevõtete müügitulu

2017. aastal **kasvas** sektori (puidu- ja paberitööstus, mööblitootmine ning metsamajandus) ettevõtete kogu müügitulu **5,6%**, moodustades statistikaameti andmetel ligi **3,5 miljardit €**. Eesti kõigi ettevõtete müügitulust (55 miljardit €), moodustas see

6,3%. Sektori tööstuse osa (puidu-, paberi- ja mööblitööstus) moodustas kogu töötleva tööstuse müügitulust omakorda **24%**. Alloleval graafikul on toodud puidu- ja paberitööstuse müügiindeks kõikumine kuude lõikes.

Allikas: Statistikaamet

7. Puidu kasutamine energia tootmises

Statistikaameti andmetel **kasvas** 2016. aastal puidu tarbimine energia tootmiseks (soojus + elekter) ligikaudu **41%**. Enim kasutatakse

energia tootmisel **puiduhaket**, mille tarbimine kasvas 2015. aastaga võrreldes **53%**

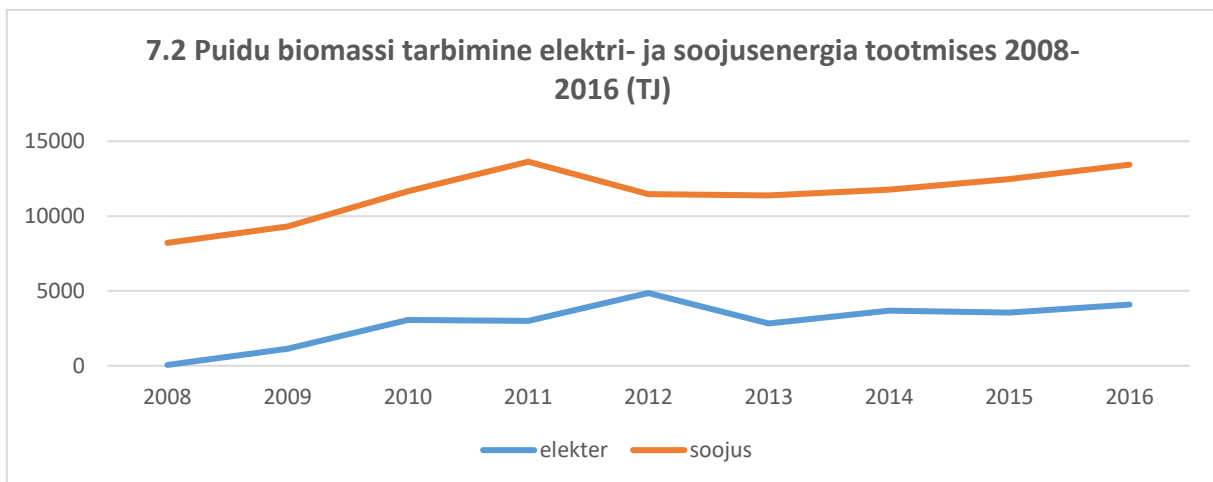
7.1 Puitkütuste tarbimine energia tootmiseks 2014-2016. aastatel

Puitkütuse liit	Ühik	2014	2015	2016	2016. a muutus vs 2015
Küttepuu	tm	43000	31000	35000	13%
Puiduhake	tm	1637000	1807000	2770000	53%
Puidujäätmed	tm	491000	417000	344000	-17,5%
Puidugraanul	t	12000	12000	56000	367%

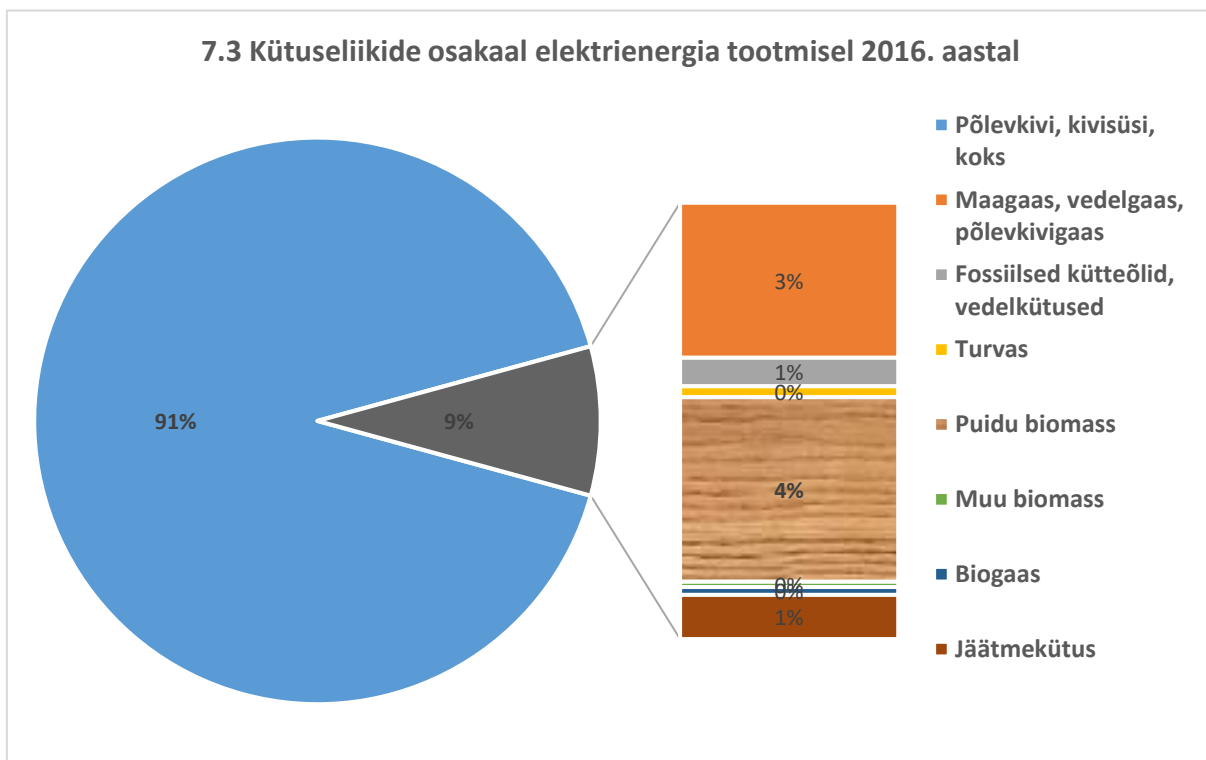
Allikas: Statistikaamet

ENMAK 2030+ eelnõus on puidukasutuse potentsiaal energeetikas hinnatud **18 TWh-ni** aastas. Seega on puidukasutusel tänasest oluliselt suurem potentsiaal. 2016. aastal

toodeti puidu biomassist **1,1 TWh (4000 TJ) elektrienergiat** ja **3,7 TWh (13400 TJ) soojusenergiat**, kogu toodetud energiast moodustas see vastavalt 4% ja 40%.

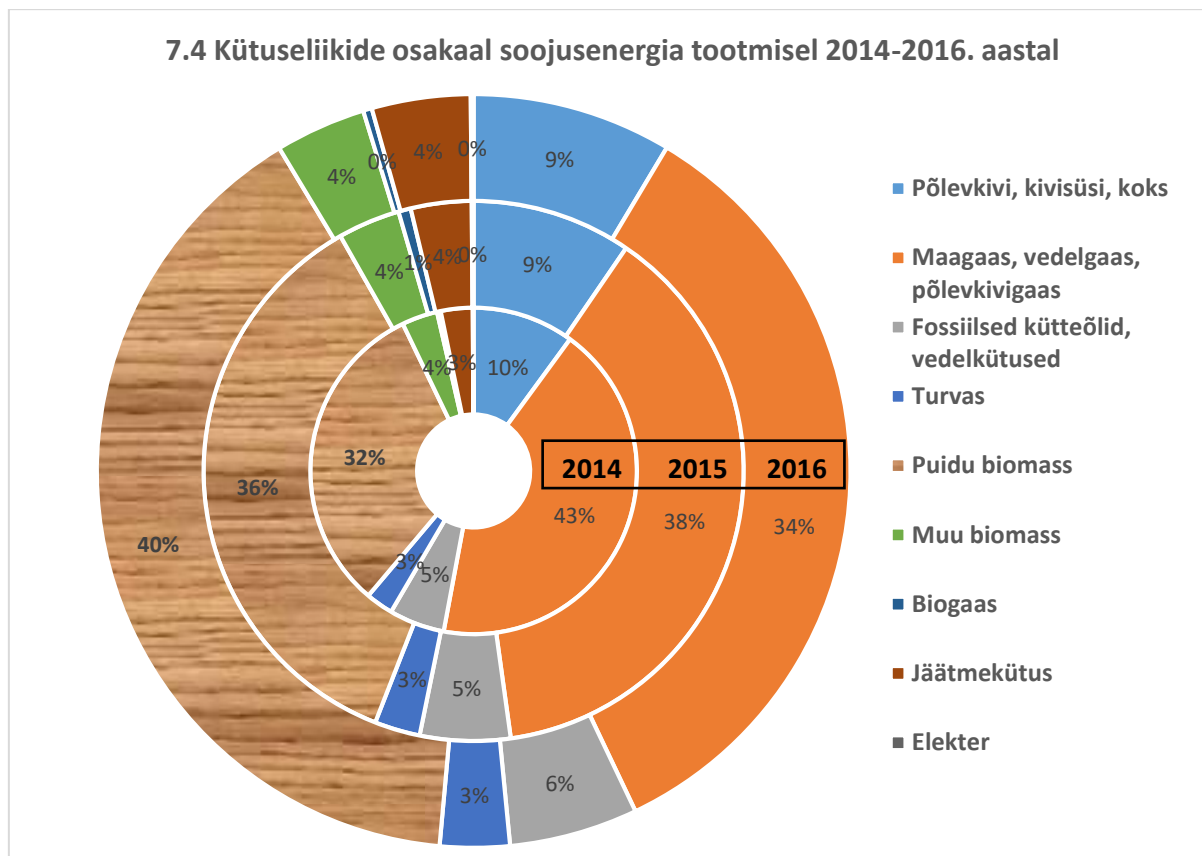

Allikas: Statistikaamet

Allikas: Statistikaamet

7.4 Kütuseliikide osakaal soojusenergia tootmisel 2014-2016. aastal

Allikas: Statistikaamet

8. Toodangumahud

2017. aastal **kasvas** toodangumaht võrreldes 2016. aastaga enamikus olulisemates tooterühmades. Suurim toodangumahu kasv

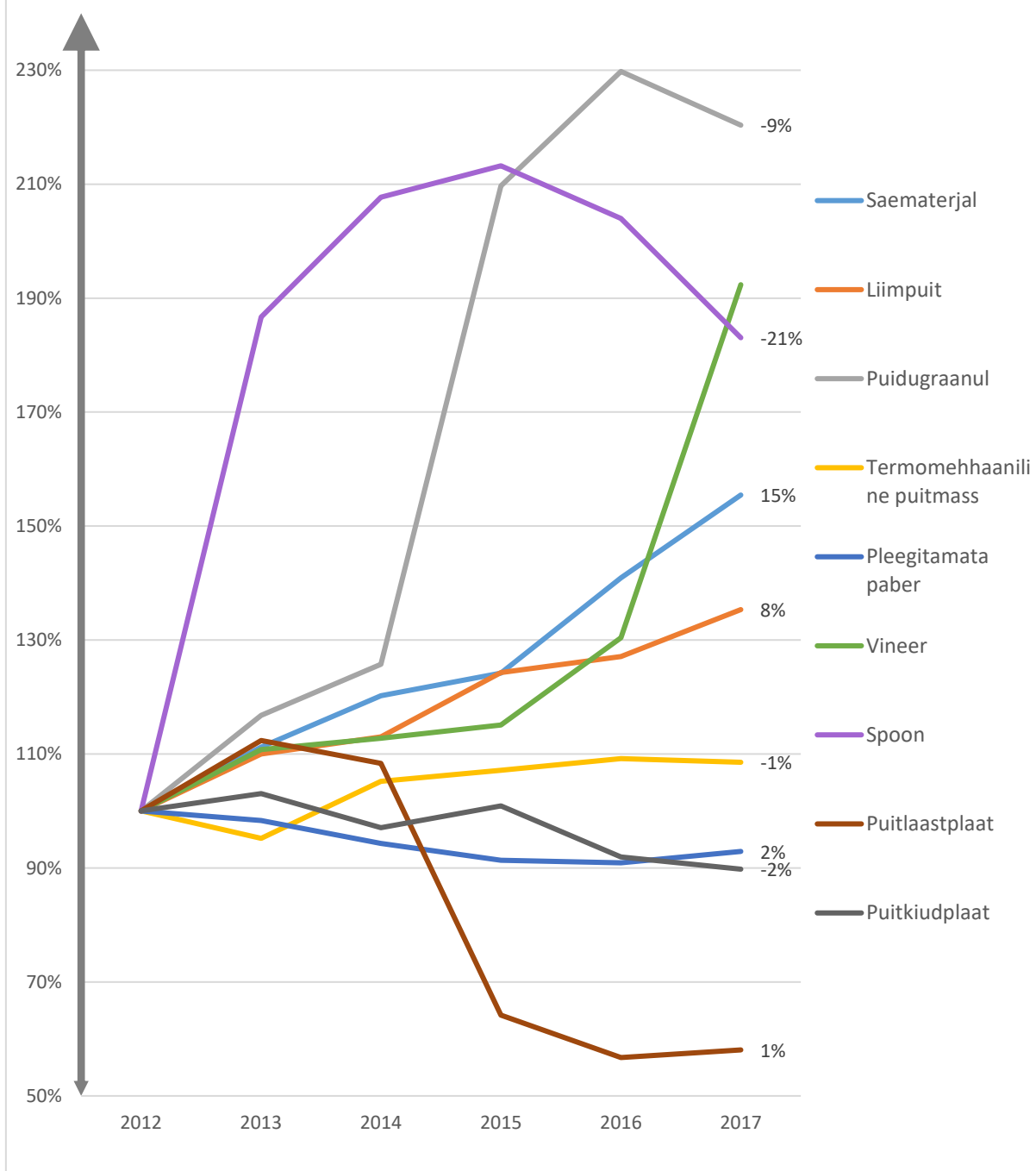
2017. aastal oli **vineeril (62%)**. Oluline kasv oli ka **saematerjalil** tootmismahitudes **15%**.

8.1 Toodangumahud suuremates tootegruppides 2014-2016. aastatel

Toode	Ühik	2015	2016	2017
Saematerjal	m3	1 757 000	2 051 000	2 349 000
Liimpuit	m3	349 900	359 600	389 300
Puidugraanul	t	972 400	1 167 500	1 057 400
Termomehhaaniline puitmass	t	169 400	172 900	171 800
Pleegitamata paber	t	65 600	65 300	66 600
Vineer	m3	48 300	55 700	90 200
Spoon	m3	116 600	105 800	83 700
Puitlaastplaat	m3	151 200	90 700	91 900
Puitkiudplaat	m2	7 823 000	7 124 000	6 970 000

Allikas: Statistikaamet

8.2 Toodangu mahu muutus aastatel 2012-2017 võrreldes baasaastaga (2012), protsentides

Allikas: Statistikaamet

Ülevaate koostas: EMPL

Avaldamise kuupäev: 02.05.2018